

Khoa Cao học Nghiên cứu Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trường Đại học Tokyo
Chuyên công tác nước ngoài trong Công trình đề Phát triển Nhân văn học và Xã hội học
Báo cáo công tác sau khi về nước

Ngày nộp báo cáo: 28/02/2013

Đơn vị: Bộ môn Ngôn ngữ học, Chuyên ngành Nghiên cứu Văn hóa Cơ sở, Thạc sĩ năm
thứ nhất

Tên: Washizawa Takuya

Hình thức đi công tác: Cá nhân

Đề tài nghiên cứu: Sự biến đổi từ vựng và cú pháp tiếng Việt trong văn bản chữ Nôm

Nơi đến và đối tác: Bộ môn Hán Nôm, Khoa Văn học, Trường Đại học Khoa học Xã hội
và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội. Tiến sĩ Nguyễn Tuấn Cường.

Ngày xuất phát: 7/1/2013

Ngày về nước: 19/1/2013

Số ngày: 13 ngày

Khái lược của kế hoạch trước hết:

Ở Việt Nam, ngôn ngữ viết chủ yếu đến thế kỷ thứ 19 là Hán văn. Qua thời kỳ thực dân, năm 1945, tiếng Việt bằng chữ La-tinh được lựa chọn là ngôn ngữ viết chính thức duy nhất. Trước năm 1945, tiếng Việt bằng chữ Nôm cũng được sử dụng trong một bộ phận văn bản hành chính và các sách chuyên môn, tuy nhiên vẫn còn rất hạn chế.

Ở Châu Âu, Trung Quốc và Nhật Bản, người ta tạo ra ngôn ngữ viết trên cơ sở ngôn ngữ nói. Còn ở Việt Nam, ngôn ngữ viết tiếng Việt đã được xác lập qua một quá trình ở thế kỷ thứ 19 và 20.

Trên giả thuyết này, tôi sẽ phân tích từ vựng và cú pháp trong các văn bản hành chính và sách chuyên môn bằng tiếng Việt viết bằng chữ Hán Nôm.

Bên cạnh đó, tôi sẽ so sánh nó với thơ ca tiếng Việt bằng chữ Nôm của các thời đại và với tiếng Việt viết hiện nay.

Thành quả được đạt thực tế:

Tôi đã được dạy cấu trúc chữ Nôm và tập đọc câu văn cơ bản. Tiến sĩ Nguyễn Tuấn Cường đã đề nghị nghiên cứu tác phẩm *Truyện kỳ mạn lục giải âm*. Tôi đã đọc tiếng Việt cổ viết bằng chữ Nôm trong tài liệu đó. *Truyện kỳ mạn lục giải âm* có mấy chục truyện ngắn viết bằng Hán văn và phiên dịch chữ Nôm trong thế kỷ 16-17. Tiếng Việt trong sách này được rất ảnh hưởng từ Hán văn về từ vựng và ngữ pháp.

Tuy tôi chưa tìm được văn bản hành chính như kế hoạch, nhưng đã tìm ra được tập truyện ngắn đó là một đối tượng nghiên cứu tốt vì đó là văn xuôi như văn bản hành chính và vì đó là tài liệu ngôn ngữ có số lượng và hệ thống. *Truyện kỳ mạn lục giải âm* là một bộ tài liệu có ý nghĩa quan trọng để tìm hiểu ảnh hưởng của yếu tố Hán văn tới tiếng Việt cũng như việc thoát khỏi ảnh hưởng đó như thế nào khi tiếng Việt đã hình thành ngôn ngữ viết. Đề tài nghiên cứu này là một lĩnh vực còn bỏ trống, chưa có ai nghiên cứu cụ thể, vì vậy tôi quyết định sẽ tiến hành nghiên cứu đề tài này trong luận văn cao học.

Hơn nữa, Tiến sĩ Cường đã giới thiệu cho tôi *Thiên chúa thánh giáo khai mông*, một văn bản Thiên chúa giáo bằng tiếng Việt không chịu ảnh hưởng từ Hán văn. Tiến sĩ Cường đã hướng dẫn tôi so sánh văn bản này với *Truyện kỳ mạn lục giải âm* sau khi tôi đã phân tích đến một mức độ.

Đương Tiến sĩ Cường hướng dẫn, tôi đã mua được nhiều tài liệu nghiên cứu đã công bố về chữ Nôm, Việt ngữ học và lịch sử tiếng Việt, và tài liệu ngôn ngữ học đại cương bằng tiếng Việt. Những tài liệu này sẽ giúp đỡ tôi rất nhiều trong quá trình nghiên cứu. Còn nữa, ở Viện nghiên cứu Hán Nôm, tôi đã tìm được nhiều tài liệu viết bằng chữ Nôm từ thời cổ đại đến thời cận đại.

Triển vọng sau này:

Tôi sẽ phân tích từ vựng, hình thái và cú pháp tiếng Việt trong *Truyện kỳ mạn lục giải âm*, làm rõ những đặc điểm trong tài liệu đó và khảo sát những đặc điểm này có phải vì ảnh hưởng từ Hán văn hay không. Trong chương trình thạc sĩ, tôi dự định nghiên cứu về những vấn đề trong một bộ phận của tài liệu. Trong chương trình tiến sĩ, tôi sẽ phân tích tổng hợp và so sánh với tài liệu cùng thời đại và khác thời đại. Khi có thành quả nghiên cứu cụ thể, tôi sẽ công bố trong các tạp chí chuyên ngành.